

Tilsynsrapport Lille Vestervang

Tilsynet er foretaget	D. 23. juni 2017
Tilsynsførende	Marianne Preus Sørensen – Lærings- og udviklingskonsulent - Fagcenter for Læring og trivsel, Holbæk Kommune – preus@holb.dk
Deltagere ved tilsynet	Thomas Porsmose – Leder Gitte Dichmann - Medarbejderrepræsentant Christina Bramm - Forældrerepræsentant

Fakta

Lille Vestervang er en mindre privat daginstitution for ca. 45 børn. Institutionen er funktionsopdelt, og børnene kan frit bevæge sig inde og ude. Der er fokus på natur og udeliv, samt et hjemligt og hyggeligt miljø.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Lille Vestervang har et holistisk syn på barnet, og ser derfor alle 6 læreplanstemaer som lige væsentlige. Yderligere ansues temaerne som overlappende og integrerede i (næsten alle) aktiviteter. Udgangspunktet er, at et godt selvværd hos det enkelte barn er et vigtigt fundament til fremtidig læring.

Børn beskæftiges i leg i alle kroge af huset, og legens betydning prioriteres højt i dagligdagens struktur. Børnene støttes i det frie valg og de kan således frit bevæge sig til aktiviteter og legemuligheder ude som inde. Børnene spreder sig naturligt i mindre grupper. Det er tydeligt på tilsynet, at børnene mestrer dels at bevæge sig frit rundt i huset og dels at deltage i leg med andre børn. Der er ingen børn, der befinder sig i periferien af deltagelse på tilsynet.

Børns selvstændighed og selvhjulpethed er i fokus, og de tager selv mad/vand når de har lyst, går i køleskab, lægger madkasse på plads osv. Det ses tydeligt, at børnene har lært disse daglige rutiner.

I et grupperum sidder en voksen ved et bord sammen med 4 børn. Der tegnes ved bordet. Den voksne tegner tegninger til børnene. Der småsnakkes. Børnene får på skift en tegning af den voksne. Kunne aktiviteten udvikles således, at børnenes aktive deltagelse/læring og kreative udtryk kom i fokus?

Den pædagogiske læreplan hænger synligt ved indgangen, og arbejdet struktureres i ugeplaner, der hænger ved garderoben midt i huset. Der er gruppedag om tirsdagen, hvor der arbejdes med aktiviteter målrettet gruppens alder og udvikling. Hver fredag formiddag er der samling for alle børn og voksne. Et barn siger: "vi skal have samling, og vi er gode til det allesammen":

Alle samles i garderoben. Børnene sætter sig i en rundkreds og tier efterhånden stille. Der deles mapper ud til de voksne, og de voksne fordeler sig jævnt på mindre stole i rundkredsen. Børn der kommer til, bydes ind i rundkredsen: "Godt du kommer – du kan sidde her". Børnenes navne råbes op. Børnene svarer, når deres navn nævnes. En voksen tager ordet og fortæller hvem der holder op i børnehaven i dag og hvem der kommer som nye. "I dag skal vi høre om den bredmundede frø". Der læses op og fortællingen understøttes af fagter og lyde. Oplæserens tonefald og tempo forandres undervejs. Alle børn retter blikket (mere eller mindre) mod oplæseren og deltager i fagter og lyde. Alle voksne deltager i fagter og lyde. Børn og voksne smiler og griner undervejs. Børnenes stemmer stiger i styrke. Oplæseren siger: "Det går ikke ud på at råbe højt, men kun på at sige lydene". Børnene siger lydene, men nu med lavere stemmer.

Det er tydeligt at børnene mestrer at indgå under disse fælles rammer. De voksne skiftes til at styre samlingen, så de selv kan planlægge indholdet fra uge til uge. Det at de voksne spreder sig i rummet viser, at rollerne er afstemte mellem de voksne. Der er én der styrer indholdet og resten bakker op og støtter børnene i at deltage. Samlingen rammesættes af den voksne ved at hun fortæller hvad de skal. Det er tydeligt at børnene spejler sig i de voksnes ansigter og fagter undervejs, og de voksnes strategiske placering gør det let for børnene at se og få øjenkontakt med en voksen. Der er dog ingen dialog undervejs i forhold til forståelse af begreber mv. (som i dialogisk læsning), men fagter og lyde understøtter forståelsen. I dette tilfælde havde den voksne planlagt flere aktiviteter, men vurderede – i situationen – at børnene ikke kunne fastholdes længere.

Af ugeplanen fremgår 2 planlagte aktiviteter, herunder fredagens samling. I tilsynsdialogen drøftede vi dette, og der er et ønske om at udvikle strukturen således, at det er muligt at udføre målrettede læringsaktiviteter for børn i mindre grupper, der tager afsæt i børnegruppens "zone for nærmeste udvikling" i relation til læringsmålene fra læreplanen.

Der arbejdes systematisk med børn i udsatte positioner. Til dette arbejde benyttes Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse som redskab til afdækning af barnets udvikling. Børnehuset samarbejder med Børneindsatsen, og har stort fagligt udbytte af det tværfaglige samarbejde med psykolog, ressourcepædagog, sagsbehandler, forældre m.fl. fx om handleplaner for det enkelte barn.

Børnehaven har indkøbt 2 iPads og har planer om indkøb af flere. IT vil udelukkende blive benyttet ifm. læringsaktiviteter. Planen er, at det i starten hovedsageligt er for de ældste, altså de kommende skolebørn.

Personalet tager på hjemmebesøg ca. 3 måneder efter, at barnet er startet i børnehaven. Formålet er at lære barnet, forældrene og barnets baggrund at kende. Kompetencecirklen benyttes til evaluering af alle børns læring og kompetencer, og evalueringen bruges som grundlag for de årlige forældresamtaler.

Der samarbejdes med skolen. Dette samarbejde kommer fx til udtryk i:

- Besøg på børnenes kommende skoler
- Besøg i børnehaven af børnenes kommende lærer
- Diverse netværksmøder med lærer og pædagoger fra børnenes kommende skoler

- Besøg af skolebørn efter skolestart

Dokumentationen handler primært om at synliggøre den pædagogiske praksis fx fotos eller børnenes produkter. Dokumentation hænger ofte i børnehøjde, hvilket understøtter børnenes kognition og mulighed for dialog med børn og forældre.

Hver gruppe laver et kort resumé om månedens forløb ud fra de pædagogiske læreplanstemaer, og beskriver samtidig hvad der skal ske den kommende måned. Disse udsendes via Forældreintra som nyhedsbrev til de aktuelle forældregrupper.

Evalueringer af arbejdet med den pædagogiske læreplan er synlige på opslagstavlen. Evalueringerne foretages i grupperne. Hvert år udarbejdes/revideres den pædagogiske læreplan af den samlede personalegruppe. Forældrebestyrelsen bliver årligt præsenteret for den pædagogiske læreplan og har mulighed for at komme med bemærkninger til den. Børnehaven har i øvrigt planer om at udarbejde en tilfredshedsundersøgelse. Undersøgelsen samt evalueringen vil efterfølgende blive offentliggjort på børnehavens hjemmeside.

Opsamling:

Der arbejdes med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som et fundament i hverdagens praksis. Arbejdet med dokumentation og evaluering bruges primært til at *synliggøre* den pædagogiske praksis.

Zonen for nærmeste udvikling:

- Den daglige struktur kan med fordel udvikles, således at der skabes mulighed for at arbejde med læringsaktiviteter i mindre grupper, der tager afsæt i børnegruppens læringsbehov
- Der skal ændres fokus fra tema/gennemførelse af aktiviteterne til arbejdet med udvalgte læringsmål og evalueringerne skal indeholde udbytte af aktiviteterne for børnenes læring
- Der skal arbejdes mere systematisk med dokumentation med henblik på evaluering de udvalgte læringsmål med det sigte at udvikle den pædagogiske praksis fx gennem inddragelse af børneperspektivet
- Den pædagogiske læreplan skal revideres således at der også er afsnit vedr. arbejdet med børn i udsatte positioner, børnemiljø, dokumentation og evaluering (lovkrav). Deadline ultimo oktober. Når der ikke gives påbud har det baggrund i, at børnehuset i praksis arbejder med alle dele. Revideret læreplan skal godkendes af fagcentret

Sprog og sprogvurderinger

Sprog

Der arbejdes med sprog som en integreret del af den daglige pædagogiske praksis, og ikke som særskilte aktiviteter med afsæt i konkrete sproglige læringsmål. Konkreter og fx forholdsord søges medtænkt i alle relevante sammenhænge. Månedens sang synges både i hverdagen og til fredagens samling. Sangen gøres tilgængelig for forældrene, så de kan synge med børnene hjemme.

Medarbejderne indgår i dialog med børnene, men der opleves ikke meget sprogligstimulerende dialog/interaktion mellem voksne og børn på tilsynet. Medarbejderne har en intention om ikke at rette på det enkelte barn, men at gentage hvad barnet siger på den rigtige måde således, at barnet oplever at blive forstået og samtidig får hørt hvordan sætningen kan lyde.

Der samarbejdes konstruktivt med sprogpædagoger fra Børneindsatsen. De har jævnligt besøg og nyder godt, af deres konsulentbistand.

Sprogvurderinger

Sprogvurderinger på alle 3-årige gennemføres (næsten) rettidigt. Der er endnu ikke gennemført sprogvurderinger på 5-årige (kun et krav for børn i udsatte positioner).

Opsamling:

Der arbejdes med sprog som en integreret del af den pædagogiske praksis og ikke systematisk som særskilte aktiviteter med afsæt i konkrete sproglige læringsmål. Sprogvurderinger af 3-årige er gennemført.

Zonen for nærmeste udvikling:

- Den daglige struktur kan med fordel udvikles, således at der skabes mulighed for at arbejde systematisk med sproglige læringsaktiviteter for *alle* børn i mindre grupper fx dialogisk læsning
- Arbejdet med sprogvurderinger kan systematiseres yderligere, og der kan arbejdes videre med hvordan resultaterne af sprogvurderingerne kan benyttes til tilrettelæggelse af relevante almene sproglige indsatser i hverdagen for alle børn såvel som til særlige/fokuserede indsatser for både grupper og enkelte børn
- Der kan med fordel fortsat videreudvikles på de sproglige interaktioner mellem voksne og børn, således at børnene understøttes yderligere til gensidig dialog/kommunikation (jævnfør også tidligere tilsynsrapport). I den forbindelse kan I fx lade jer inspirere af følgende teorier og gerne i kombination: 1) Tomasellos begreb "Fælles opmærksomhed" (Thomsen 2009) 2) "Strive for five" (Bylander og Krogh 2015)

Det psykiske børne- og læringsmiljø

Medarbejderne forsøger at styrke børnenes selvværd således, at det enkelte barn har lyst og mod på, at imødekomme nye udfordringer i hverdagen. Dette gøres bl.a. gennem en bevidst reflekteret praksis:

- Nærvær og tid til den enkelte
- Nultolerance med hensyn til mobning og brug af "Den gule moppekuffert" fra Redbarnet
- Tydelige rollemodeller for børnehavens børn - at de voksne er et godt eksempel i både tale og handling
- At lytte til det enkelte barn
- Hjælp og støtte efter behov
- Forsøg på at forstå børnenes (positive) intentioner
- Børnene får ros fx for at komme til samling

De voksne fordeler sig strategisk i rummene i huset og på legepladsen. At fordele sig strategisk i hele huset er en del af den faste struktur i hverdagen. Medarbejdernes funktioner cirkulerer en uge ad gangen. Man kan tale om "poster", der har som formål at stå til rådighed for børnene. Der er således struktur om børnenes frie bevægelse. Her et par eksempler:

- En medarbejder befinder sig i garderoben/ved toiletterne hele tiden, så børnene kan få hjælp ved behov hvis de fx skal ud. Denne funktion frigiver i øvrigt tid til nærvær til de øvrige medarbejdere
- En medarbejder kan bevæge sig ud, når børnene er ude
- En medarbejder sidder fast ved et spisebord, hvor børnene kan komme, når de er sultne. Medarbejderen noterer, når børnene har spist, så der kan følges op hvis nogen mangler

Strukturen medfører også, at alle børn kender alle voksne og omvendt. Der er fokus på at lære børnene, at de skal gå til den nærmeste voksen, hvis de ser børn, der har problemer som de ikke selv kan mestre. Strukturen betyder også, at alle voksne ved noget om alle børn, og kan formidle relevant til forældrene.

Institutionen arbejder med udgangspunkt i Holbæk kommunes Børne og ungepolitik og Inklusionsgrundlaget. Der arbejdes ud fra en cirkulær tankegang hvor det enkelte udsatte barn er symptombærer af, at der er noget galt i barnets omkringliggende miljø.

De voksne befinder sig generelt i børnehøjde, og de formår at justere sig. Der er en god stemning i huset, og en stor åbenhed for refleksion. De voksne har deres fokus på børnene og fremstår autentiske og selvsikre i deres roller.

Tidsbrud begrænses så vidt muligt, og fælles aktiviteter varsles i så god tid, at det ikke er nødvendigt at skynde på børnene, men de støttes stille og roligt i oprydning og der opstår fx ingen konflikter i overgangen mellem leg og fælles samling.

Børnemødet/fredagssamlingen bruges i øvrigt også til at drøfte relevante emner med børnene og fx orientere dem om ændringer i børnegruppen – nye børn og børn der holder op. Dette bidrager, foruden et lavt sygefravær og stabilitet i personalegruppen, til børnenes tryghed.

Opsamling:

- Der er et godt psykisk børne og læringsmiljø. Børnene mødes med omsorg og respekt af autentiske voksne. Personalet har en anerkendende og velreflekteret tilgang til børnene.

Zonen for nærmeste udvikling:

- Der kan arbejdes målrettet på at introducere vikarer/studerende til institutionens værdier, pædagogiske linje og praksis
- Der kan findes relevant inspiration i ICDP – særligt samspilstema 8, der handler om fælles opmærksomhed
- Inddrag børnenes perspektiver i aktivitetsvalg – 50 % børneinitierede og 50 % vokseninitierede

Det fysiske børne- og læringsmiljø

Der er mange små legerum/stationer i grupperummene med alsidigt legetøj, der inspirerer til og fordeler børnenes leg i mindre grupper. Fx er der en fantasi-rumstation, byggeklodser, biler og dukker. Legetøj og materialer befinder sig i børnehøjde.

Udenfor er der også mange legemuligheder for børnene fx blomsterhave, bærbuske, bålplads, cykler og sandkasse. Der følges ifølge institutionen op på alle områder i legepladstilsynet

Rummene indenfor er ikke store, og selvom børnene fordeler sig godt, så virker de kompakte. Af samme årsag forsøger personalet at sortere i materialer/legetøj, og udskifte med jævne mellemrum.

Der er ikke uhensigtsmæssig støj, men en relativt dårlig akustik.

Børnenes produkter "sætter positive spor" på vægge og der er billeder af børn og forældre i garderoben.

Børnehaven har vedtaget en slikpolitik, og kostpolitikken tilsigter, at den kost børnene får, skal være så sund som muligt, hvor brugen af sukker er minimeret. Der er generelt en opmærksomhed på børnenes sundhed og bevægelse.

Opsamling:

Det fysiske læringsmiljø kan med fordel videreudvikles, men der er – overordnet set – et inspirerende og godt fysisk læringsmiljø.

Zonen for nærmeste udvikling:

- Der bør følges op på støjhæmmende tiltag i det fysiske læringsmiljø grundet dårlig akustik
- Børnemiljøet/Æstetikken i grupperummene kan optimeres gennem yderligere oprydning/prioritering af ting på vægge og gennem yderligere prioritering/sortering/udskiftning af legetøj/materialer med jævne mellemrum. Fx kan børnenes produkter prioriteres højere end voksenproduceret dekoration
- Det kan overvejes at udskifte gulvtæppet i pudrummet med andet støjisolerende underlag af hensyn til hygiejne/allergi

Påbud

Ingen.

Bilag 1

Klip fra dagtilbudslovens §8 :

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=168340#Kap2>

Pædagogisk læreplan

§ 8. Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og udvikling af børn i dagtilbud. Ved udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan skal der tages hensyn til børnegruppens sammensætning.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring inden for følgende temaer:

- 1) Alsidig personlig udvikling.
- 2) Sociale kompetencer.
- 3) Sproglig udvikling.
- 4) Krop og bevægelse.
- 5) Naturen og naturfænomener.
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier.

Stk. 3. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og **hvordan læreplanen evalueres.**

Stk. 4. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes for børn med særlige behov.

Stk. 5. Det skal endvidere fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan arbejdet med et godt børnemiljø, jf. § 7, stk. 1, bliver en integreret del af det pædagogiske arbejde. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.